

**«М.ӨТЕМІСОВ атындағы БАТЫС ҚАЗАҚСТАН УНИВЕРСИТЕТІ»
коммерциялық емес акционерлік қоғамы**

М.Өтемісов атындағы
БҚУ кезектен тыс
ғылыми кеңесінің 2020 жылғы
11-қараша күйектегі
№1 сессиясының шешімімен
бекітілді.

Н.Х.Серғалиев

СИЛЛАБУС ҚҰРАСТЫРУ ЖӨНІНДЕГІ ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛЫҚ

Орал қ., 2020 ж.

МАЗМҰНЫ

- 1 Түсіндірме жазба
- 2 Негізгі ұғымдар мен анықтамалар
- 3 Жалпы ережелер
- 4 Пән бойынша силлабусты әзірлеу, бекіту және өзектендіру тәртібі
- 5 Силлабусты әзірлеуге қойылатын талаптар
- 6 Пәндік силлабустың құрылымы мен мазмұны
- 7 Сілтемелер

1. Түсіндірме жазба

Осы әдістемелік нұсқаулықта пәндік оқу бағдарламасын – силлабусты әзірлеу және ресімдеудің негізгі талаптары ұсынылған.

Оқытушы мен білім алушылардың бірлескен тиімді қызметін ұйымдастыру үшін, оның ішінде қашықтықтан оқыту жағдайында, ақпаратқа қолжетімділік есебінен курсты меңгеру деңгейін арттыру, білім алушылардың өзіндік жұмысын ұйымдастыру үшін пән бойынша оқу бағдарламасын – силлабусты әзірлеу қажет.

2. Негізгі ұғымдар мен анықтамалар

Академиялық күнтізбе (Academic Calendar) – оқу жылы ішінде демалыс күндерін (каникулдар мен мерекелерді) көрсете отырып, оқу және бақылау іс-шараларын, кәсіби практикаларды өткізу күнтізбесі

Академиялық кезең (Term) – білім беру ұйымы үш нысанның бірін: семестр, триместр, тоқсан дербес белгілейтін теориялық оқыту кезеңі

Академиялық еркіндік – білім алушылардың, оқытушылардың шығармашылық дамуы үшін жағдай жасау және оқытудың инновациялық технологиялары мен әдістерін қолдану мақсатында тандау компонентінің пәндері, оқытудың қосымша түрлері бойынша білім беру мазмұнын дербес айқындау және білім беру қызметін ұйымдастыру үшін білім беру процесі субъектілеріне берілетін өкілеттіктер жиынтығы

Білім алушының академиялық рейтингі (Rating) – аралық аттестаттау нәтижелері бойынша жасалатын білім алушының оқу бағдарламасын меңгеру деңгейінің сандық көрсеткіші

Академиялық дәреже (Degree) – қорытынды аттестаттау нәтижелері бойынша тиісті білім беретін оқу бағдарламаларын меңгерген білім алушыларға білім беру ұйымдары беретін дәреже

Академиялық сағат – оқу сабақтарының барлық түрлерінде (аудиториялық жұмыс) кесте бойынша немесе жеке бекітілген кесте бойынша білім алушының оқытушымен байланыс жұмысының уақыты

Белсенді үлестірме материалдар (БҰМ) (Hand-outs) - білім алушының тақырыпты табысты меңгеруіне ынталандыру үшін оқу сабақтарында таратылатын көрнекі иллюстрациялық материалдар (дәріс тезистері, сілтемелер, слайдтар, мысалдар, глоссарийлер, өзіндік жұмысқа арналған тапсырмалар)

Оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі – халықаралық тәжірибеде қабылданған әріптік жүйенің сандық баламасына сәйкес келетін және білім алушылардың рейтингін белгілеуге мүмкіндік беретін баллдардағы оқу жетістіктерінің деңгейін бағалау жүйесі

Еуропалық трансферт (аудару) және кредиттер жинақтау жүйесі (ECTS) – білім беру бағдарламаларының компоненттеріне (пәндерге, курстарға, модульдерге) сынақ бірлігін (кредитті) беру тәсілі, олардың көмегімен білім беру траекториясын, оқу орнын және оқу елін ауыстырған кезде білім алушылар игерген оқу пәндерін (кредиттермен және бағалармен) салыстыру және қайта есептеу жүзеге асырылады

Жеке оқу жоспары – үлгілік оқу жоспары және элективті пәндер каталогы негізінде эдвайзердің көмегімен білім алушы әр оқу жылына дербес қалыптастыратын оқу жоспары

Білім алушыларды қорытынды аттестаттау (Qualification Examination) - олардың мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартында көзделген оқу пәндерінің көлемін меңгеру дәрежесін айқындау мақсатында жүргізілетін рәсім

Қорытынды бақылау – емтихан нысанында аралық аттестаттау кезеңінде өткізілетін білім алушылардың оқу бағдарламасын меңгеру сапасын бағалау мақсатында олардың оқу жетістіктерін бақылау, егер пән бірнеше академиялық кезеңдер бойы зерделенсе, онда қорытынды бақылау осы академиялық кезеңде зерделенген пән бөлігі бойынша жүргізілуі мүмкін

Кейс-стади (ағылш.case-қорап, жәшік, чемодан, портфель) – бірнеше топқа кейіннен талқылаумен, нәтижелерді талдаумен және ұсынымдар әзірлеумен нақты кәсіби міндетті шешу ұсынылатын оқытудың инновациялық әдісі. Кейс-стади қажетті дағдыларды қалыптастыру мақсатында қолданылады.

Кредит (Credit, Credit-hour) – білім алушының/оқытушының оқу жұмысы көлемінің біріздендірілген өлшем бірлігі

Кредиттік оқыту технологиясы - білім алушы мен оқытушының оқу жұмысы көлемінің біріздендірілген өлшем бірлігі ретінде кредитті қолдану арқылы білім алушының пәндерді таңдауы және оны өз бетінше жоспарлауы негізінде оқыту

Коллоквиум (лат. colloquium-әңгімелесу) - оқытушының білім алушылармен олардың білімін анықтау мақсатында әңгімелесу

Құзыреттілік - оқыту процесінде алған білімді, іскерлікті және дағдыларды практикалық қолдану

Конспект (лат.conspectus-шолу, очерк) - қысқаша жазбаша мазмұндама

Білім алушылардың оқу жетістіктерін бақылау - жоғары оқу орны дербес айқындайтын бақылаудың (ағымдағы, межелік және қорытынды) және аттестаттаудың әртүрлі нысандарымен білім алушылардың білім деңгейін тексеру

Пәннің сипаттамасы (Course Description) - пәннің мақсаттары, міндеттері мен мазмұнын қамтитын пәннің қысқаша сипаттамасы

Оқыту нәтижелерін бағалау - бұл білім алушылардың қол жеткізген деңгейін оқу бағдарламасында сипатталған эталондық көрсеткіштермен салыстыру процесі.

Офис регистратор - білім алушының оқу жетістіктерінің барлық тарихын тіркеумен айналысатын және білімді бақылаудың барлық түрлерін және оның академиялық рейтингісін есептеуді ұйымдастыруды қамтамасыз ететін академиялық қызмет

Оқу пәнінің саясаты (гр.politike-мемлекетті басқару өнері) - пәнді оқу кезінде оқытушы білім алушыларға қоятын талаптар жүйесі. Талаптар сабаққа қатысуға, мінез-құлық ережелеріне, марапаттау және жазалау жүйесіне және т. б. қатысты болуы мүмкін.

Пререквизиттер (Prerequisite) - оқытылатын пәнді меңгеру үшін қажетті білімді, іскерлікті және дағдыларды қамтитын пәндер

Постреквизиттер (Postrequisite) - пәнді оқу аяқталғаннан кейін алынған білім, білік және дағды талап етілетін пәндер

Пән бағдарламасы (Syllabus) - оқытылатын пәннің сипаттамасын, пәннің мақсаттары мен міндеттерін, оның қысқаша мазмұнын, тақырыбын

және оны зерделеу ұзақтығын, өзіндік жұмыс тапсырмаларын, консультациялар уақытын, білім алушылардың білімін тексеру кестесін, оқытушының талаптарын, білім алушылардың білімін бағалау өлшемшарттарын және әдебиеттер тізімін қамтитын оқу бағдарламасы

Білім алушыларды аралық аттестаттау - білім алушылардың оқу пәнін зерделеу аяқталғаннан кейін оның бір бөлігінің немесе бүкіл көлемінің мазмұнын меңгеру сапасын бағалау мақсатында емтихан сессиясы кезеңінде өткізілетін рәсім

Оқу жұмыс жоспары - мамандықтың үлгілік оқу жоспары және білім алушылардың жеке оқу жоспарлары негізінде білім беру ұйымдары дербес әзірлейтін құжат

Аралық бақылау - бір оқу пәнінің бөлімін (модулін) аяқтағаннан кейін білім алушылардың оқу жетістіктерін бақылау

Білім алушының өзіндік жұмысы (бұдан әрі - БӨЖ) - өз бетінше оқуға бөлінген, оқу-әдістемелік әдебиеттермен және ұсынымдармен қамтамасыз етілген, тест, бақылау жұмыстары, коллоквиумдар, рефераттар, шығармалар және есептер түрінде бақыланатын тақырыптардың белгілі бір тізбесі бойынша жұмыс; білім алушылардың санатына қарай ол студенттің өзіндік жұмысы (бұдан әрі - СӨЖ), магистранттың өзіндік жұмысы (бұдан әрі-МӨЖ) болып бөлінеді

Силлабус (Syllabus) – оқытылатын пәннің сипаттамасын, пәннің мақсаттары мен міндеттерін, оның қысқаша мазмұнын, тақырыптарын және оларды оқу ұзақтығын, өзіндік жұмыс тапсырмаларын, курс саясатын, дәрістер кешенін, практикалық, семинар/зертханалық сабақтарды өткізуге арналған әдістемелік ұсынымдарды, білім алушылардың білімін бағалау өлшемшарттарын және әдебиеттер тізімін қамтитын пән бағдарламасы

Үлгерімнің орташа балы (Grade Point Average - GPA) - таңдалған бағдарлама бойынша бір оқу жылындағы білім алушының оқу жетістіктері деңгейінің орташа өлшемді бағасы (ағымдағы оқу кезеңіндегі кредиттердің жалпы санына пәндер бойынша аралық аттестаттауды бағалау балдарының сандық эквивалентіндегі кредиттер сомасының қатынасы)

Білім алушылардың үлгерімін ағымдағы бақылау – академиялық кезең ішінде оқытушымен аудиториялық және аудиториядан тыс сабақтарда өткізілетін оқу бағдарламасына сәйкес білім алушылардың білімін жүйелі тексеру

Транскрипт (Transcript) - әріптік және сандық мәндегі кредиттер мен бағаларды көрсете отырып, тиісті оқу кезеңінде игерілген пәндер тізбесін қамтитын құжат

Тьютор – нақты пәнді меңгеру бойынша студенттің академиялық кеңесшісінің рөлін атқаратын оқытушы

Білім алушылардың оқу жетістіктері – білім алушылардың оқу процесінде алатын және жеке тұлғаның қол жеткізген даму деңгейін көрсететін білімі, іскерліктері, дағдылары мен құзыреттері

Эдвайзер (Advisor) – тиісті мамандық бойынша білім алушының академиялық тәлімгері функциясын орындайтын, оқу траекториясын

таңдауға (жеке оқу жоспарын қалыптастыруға) және оқу кезеңінде білім беру бағдарламасын игеруге жәрдемдесетін оқытушы

Элективті пәндер – белгіленген кредиттер шеңберінде таңдау компонентіне кіретін және білім беру ұйымдары енгізетін, білім алушының жеке дайындығын көрсететін, нақты өңірдің әлеуметтік-экономикалық даму ерекшелігі мен қажеттіліктерін, жоғары оқу орнының қалыптасқан ғылыми мектептерін ескеретін оқу пәндері.

3. Жалпы ережелер

Әдістемелік ұсынымдар М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінде пәндер бойынша силлабустарды ресімдеуге бірыңғай талаптарды белгілейді.

Силлабусты осы пән бойынша сабақ жүргізетін оқытушы әзірлейді.

Пәннің силлабусы келесі міндеттерді шешуге бағытталған:

- нақты мамандықтың білім беру бағдарламасы/білім беру бағдарламасындағы оқу пәнінің орны мен рөлін анықтау;
- білім беру бағдарламасының пәнаралық логикалық байланыстарын жүзеге асыру;
- оқу сабақтарының тақырыптары мен түрлері бойынша оқу уақытын бөлу;
- аудиториялық және аудиториядан тыс уақытта білім алушылардың өзіндік жұмысын ұйымдастыру;
- оқу және зерттеу үдерістерінің өзара байланысын қамтамасыз ету.

Силлабусты құрастыру кезінде оқытудың үздіксіздігі мен сабақтастығын іске асыру мақсатында пәндерді оқытудың құрылымдық-логикалық бірізділігін сақтау қажет.

Силлабустың мазмұны жекелеген тақырыптарды оқытуда қайталануды болдырмау мақсатында мамандықтың/БББ-ның басқа пәндерін оқыту мазмұнымен өзара байланысты болуы тиіс.

4. Пән бойынша силлабусты әзірлеу, бекіту және өзектендіру тәртібі

Бекітілген жүктеме негізінде оқытушылар пәндердің силлабустарын әзірлейді.

Әзірлеумен байланысты барлық мәселелер кафедра отырысының хаттамаларында тіркеледі. Силлабус кафедра мәжілістерінде, факультеттің АК-де талқыланады және факультет деканы бекітеді.

Пән бойынша силлабустың сапалы мазмұны қажет болған жағдайда жаңартылады және жандандырылады.

Бекітілген силлабустар міндетті түрде электрондық нұсқада бірыңғай электрондық деректер базасын қалыптастыру үшін Академиялық қызмет департаментіне тапсырылады.

5. Силлабусты дайындау талаптары

Силлабусты әзірлеуге осы пән бекітілген оқытушы-әзірлеуші және кафедра меңгерушісі жауапты болады.

Силлабус құрастыру кезінде ескерілуі тиіс:

Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарының талаптары;

Білім беру бағдарламасының мазмұны;

Ақпараттың құрылымы, оны ұсынудың дәйектілігі мен қисындылығы;

Пәнді оқытуда қолданылатын әдістеме (оқыту технологиясы);

Пәнді ақпараттық-әдістемелік қамтамасыз етудің жай-күйі және оның білім алушылар үшін қолжетімділігі;

Білім алушылардың білімін бақылаудың пайдаланылатын технологиялары.

6. Пәннің силлабусының құрылымы мен мазмұны

Пәннің силлабусы мыналарды қамтуы керек:

1) Пән туралы мәліметтер

ОЖЖ-ға сәйкес курс, семестр, академиялық кредиттер саны, пәннің академиялық сағаттардағы еңбек сыйымдылығы, оның ішінде дәрістік, практикалық, зертханалық, сабақтар, СӨЖ, ОСӨЖ, қорытынды бақылау жүргізу нысаны көрсетіледі.

Бөлімде оқу пәнін оқытудың мақсаты, міндеттері, нәтижелері, пререквизиттер мен постреквизиттер келтіріледі.

Пәнді оқытудың мақсаты мамандарды даярлау жүйесіндегі пәннің рөлі мен орнын ескере отырып қалыптастырылуы тиіс.

Мақсат пен міндеттерді тұжырымдау оқытушыға емес, білім алушыға бағытталуы керек.

Оқытудың мақсаты – бұл:

- білім алушылардың оқу іс-әрекетінің алдын ала саналы және жоспарлы нәтижесі;

- бұл пән қандай қызмет етуге арналған деген сұраққа жауап.

Мақсат осы пәнді игеру нәтижелерін анықтайды және нақты және қол жетімді болуы керек.

Міндеттер – бұл ішкі мақсаттардың бір түрі, оларды іске асыру сайып келгенде көрсетілген мақсатқа жетуге мүмкіндік береді.

Әр тапсырманы сөзден бастау ұсынылады: игеру, сатып алу, қалыптастыру, зерттеу және т. б.

Оқыту нәтижелерін әзірлеу Дублиндік дескрипторлар мен Блум таксономиясына сәйкес білім беру бағдарламасы негізінде жүргізіледі.

Оқыту нәтижесі түлектерге қойылатын біліктілік талаптарын нақтылайтын және үздіксіз білім алуға негіз болатын дағдылар мен құзыреттерді қалыптастыруға бағытталған бағдар ретінде тұжырымдалады.

Оқытудың әр нәтижесі іс-қимыл етістігінен басталуы керек, содан кейін контекстті сипаттайтын сөйлем.

Оқытудың әр нәтижесі үшін тек бір белсенді етістік қолданылуы керек, оқу нәтижелерін сипаттауда екіұштылықпен түсіндіруге болатын терминдерден аулақ болу керек («білу», «түсіну», «таныс болу», «хабардар болу» немесе «түсіну»), күрделі сөйлемдерден аулақ болу керек.

Оқу нәтижелерін әзірлеу процесі курстың мазмұнын түсінуге мүмкіндік береді. Олар оқытушыға оқытуды бағыттап, оқыту мен бағалаудың әдістері мен тәсілдерін таңдауға көмектеседі.

Жекелеген оқу пәндері бойынша оқыту нәтижелерін дұрыс жазудың маңызды шарты олардың жалпы білім беру бағдарламасы бойынша оқыту нәтижелеріне сәйкестігі болып табылады.

Пререквизиттер – оқытылатын пәнді меңгеру үшін қажетті білімді, іскерлікті және дағдыларды қамтитын пәндер көрсетіледі.

Постреквизиттер – пәнді оқу аяқталғаннан кейін алған білімі, іскерлігі мен дағдылары талап етілетін пәндер көрсетіледі

2) Оқытушы туралы мәліметтер.

Тегі, аты, әкесінің аты, лауазымы, ғылыми дәрежесі, атағы, байланыс ақпараты (кафедраның орналасқан жері, телефоны, электрондық мекенжайы) келтіріледі.

3) Курс саясаты.

Курстың саясаты оқытушының белгілі бір пәнді оқыту кезінде студенттерге қоятын талаптар жүйесімен анықталады.

Талаптар сабаққа қатысу, көтермелеу және жазалау сабақтарындағы тәртіп, академиялық адалдық қағидаттарын сақтау ережелеріне қатысты болуы мүмкін.

4) Пәннің құрылымы мен мазмұны.

Модульдің атауы, оқу элементтері (дәрістер, практикалық, зертханалық сабақтар, СОӨЖ және СӨЖ), қандай да бір тақырыпты зерделеуге бөлінетін академиялық сағаттардың саны, олар өткізілетін апта және оқыту әдістері көрсетіле отырып кесте түрінде ресімделеді.

Пәннің мазмұны оқу пәнінің мақсаттарымен айқындалуы және модульдер мен қаралатын мәселелер бойынша құрылымдалуы тиіс.

Модуль-бұл дәстүрлі тақырыппен салыстырғанда ірілендірілген, оқыту мазмұны мен процесінің бірлігі, жұмыстың қандай да бір түрін орындау үшін кейбір теориялық және практикалық дағдыларды алғашқы меңгеруді беретін материалдың қисынды аяқталған көлемі.

Модульдер курстың негізгі тақырыптарына немесе байланысты тақырыптар тобына сәйкес келуі мүмкін.

5) Әдебиеттер тізіміне негізгі, қосымша әдебиеттер, мультимедиялық материалдарға сілтемелер кіруі мүмкін.

«Негізгі әдебиет» бөлімінде осы пән бойынша негізгі базалық оқулықтар көрсетіледі. Олар ғылыми кітапханада баспа және/немесе электронды түрде қол жетімді болуы керек. Сондай-ақ, негізгі көздер тізіміне дайындық бағыты бойынша оқу-әдістемелік бірлестіктердің ұсыныстары бар оқулықтар мен оқу құралдарын басып шығару ұсынылады.

«Қосымша әдебиеттер» тізіміне оқулықтар мен оқу құралдары, анықтамалық-библиографиялық әдебиеттер: энциклопедиялар; анықтамалықтар, сөздіктер, ағымдағы салалық басылымдар, пән бейіні бойынша ғылыми әдебиеттер, мерзімді басылымдар кіреді.

«Мультимедиялық материалдар» бөлімінде ресми сайттар, тақырыптық чаттар мен форумдар, аудио және бейне конференциялар жүйелері, электрондық оқулықтардың ашық каталогтары, онлайн энциклопедиялар мен анықтамалықтар және т. б. көрсетіледі.

6) Дәрістер кешені.

Дәріс курсының мазмұны модульдерге бөлінеді.

Модуль екі немесе одан да көп академиялық сағатты қамтуы мүмкін.

Дәрістердің мазмұны тақырыптар мен олардың негізгі мәселелерін тұжырымдауды қамтуы керек.

Дәрістің қысқаша және толық көрсетілуіне рұқсат етіледі.

Дәріс мазмұнын ашу оны дәйекті жоспарлау және материалдың қайталануын болдырмау үшін қажет.

Әр дәрістен кейін өзін-өзі бақылау сұрақтарын қосу ұсынылады.

7) Практикалық (семинарлық) сабақтарға/зертханалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар.

Практикалық немесе семинарлық/зертханалық сабақтардың мазмұны пән бойынша тапсырманың жеке бөлімінің немесе тақырыбының негізгі мазмұнын көрсететін модульдерге бөлінеді.

Практикалық немесе семинарлық/зертханалық сабақтардың тапсырмалары дәріс курсының материалын қайталауға және бекітуге, сондай-ақ дәріс курсының қарауына енбеген пән бөлімдері бойынша қосымша білім алуға бағытталған.

Практикалық (семинарлық)/зертханалық сабақтар бағдарламасының мазмұны мыналарды қамтиды:

- тақырып атауы;
- сабақтың мақсаты;
- негізгі сұрақтар;
- тапсырмалар;
- әдістемелік ұсынымдар;
- өткізу нысаны;
- бағалау критерийлері;
- әдебиет.

8) Білім алушының өзіндік жұмысына арналған әдістемелік ұсынымдар мен материалдар

Білім алушының өзіндік жұмысы (БӨЖ) – бұл өз бетінше оқуға бағытталған, оқу-әдістемелік әдебиеттермен және ұсынымдармен қамтамасыз етілген тақырыптардың (тапсырмалардың) белгілі бір тізбесі бойынша жұмыс.

СӨЖ – арнайы бөлінген уақытта білім алушыларға оқытушының ұйымдастырған қызметі.

СӨЖ тиімділігі көптеген факторларға байланысты:

- 1) оқу-әдістемелік қамтамасыз ету сапасы;
- 2) білім алушыларды ынталандыру;
- 3) өз бетінше жұмыс істей білу;
- 4) ақпарат көздерімен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру;
- 5) СӨЖ ұйымдастыру.

СӨЖ-ге арналған тапсырмалар пән үшін міндетті болып табылады.

СӨЖ жеке кесте бойынша орындалады, ол оқу сабақтарының жалпы кестесіне кірмейді.

СӨЖ-ге арналған тапсырмалар келесі түрде болуы мүмкін:

- ✓ реферат, эссе, хабарлама, аннотация, рецензия, шығарма және т.б. түрінде нәтижені ресімдей отырып, оқулықпен, анықтамалық әдебиетпен, бастапқы дереккөздермен жұмыс жасау;
- ✓ оларды сипаттау мақсатында заттарды, процестерді, құбылыстарды бақылау;
- ✓ ғылыми жобаны әзірлеу – ғылыми мақала, ғылыми баяндама және т.б. жазу;
- ✓ ақпаратты іздеу және өңдеу;
- ✓ электронды ақпарат тасымалдаушылармен жұмыс;
- ✓ конференция, ғылыми семинарларға қатысу;
- ✓ зертханадағы немесе практика кезіндегі эксперименттік жұмыс;
- ✓ тапсырмаларды шешу және жаттығуларды орындау, құрастыру және т. б.

Өзіндік жұмыс үшін тапсырмаларды құрастырған кезде СӨЖ мақсаттары білім алушыларға түсінікті болуы тиіс.

СӨЖ-ге арналған тапсырмалар қолжетімді болуы, оларды орындау алгоритмдері мен әдістемелік ұсынымдардан тұруы тиіс.

Бақылау нысаны, бағалау критерийлері және СӨЖ тапсыру мерзімдері нақты айқындалуы және білім алушыларға алдын ала белгілі болуы тиіс.

СӨЖ жоспарының құрылымына мыналар кіреді: үй тапсырмаларының мәтіндерінің жиынтығы, әр тақырып бойынша өзін-өзі бақылауға арналған материалдар, ағымдағы жұмыс түрлерін орындау бойынша тапсырмалар, рефераттар және басқа да үй тапсырмалары, мерзімі, бағалау критерийлері, әдебиеттер және т. б.

9) Аралық бақылауға арналған тапсырмалар (1 және 2).

Аралық бақылау оқудың 7 және 15 апталарында жүргізіледі.

Аралық бақылауды жүргізудің мақсаты – білім алушылардың оқылған материал бойынша білім деңгейін анықтау.

Аралық бақылауды оқытушы аудиториялық сабақтар кезінде немесе сабақтан тыс уақытта ұйымдастырады. Бұл ретте білім алушылардың бағдарламаның аяқталған тақырыптары (модульдері) бойынша білімі оқу материалын жинақтау, оны талдау және басқа тақырыптар мен пәндердің материалымен өзара байланысы деңгейінде тексеріледі.

Тапсырмалар тестілеу, эссе жазу және қорғау, жазбаша бақылау тапсырмалары және т.б. түрінде болуы мүмкін.

Аралық бақылау нәтижелері пән бойынша қорытынды рейтингке эсер етеді.

10) Емтиханға дайындалу үшін сұрақтар мен тапсырмалар тізбесі

Қорытынды бақылау – білім алушылардың оқу бағдарламасын меңгеру сапасын бағалау мақсатында олардың оқу жетістіктерін бақылау.

Қорытынды бақылау білім алушының жеке оқу жоспарына сәйкес емтихан тапсыру нысанында жүргізіледі.

Әрбір оқу пәні бойынша емтихандарды өткізу нысаны компьютерлік тестілеу, ауызша, жазбаша, кешенді емтихан, жобаны қорғау, портфолио, эссе жазу және т.б. түрінде болуы мүмкін.

11) Курстық жұмыстарды орындауға арналған әдістемелік нұсқаулар (бар болса)

Курстық жұмыс – тиісті пәннің өзекті мәселелерінің бірі бойынша оқу жылы (семестр) ішінде орындалатын білім алушылардың өзіндік оқу жұмысы.

Курстық жұмысты орындау білім алушылар алған теориялық және қолданбалы білімді тереңдетуге, зерттеу жұмысының дағдыларын игеруге, теориялық білімді жүйелеуге, білім алушыларда жүйелі және логикалық ойлауды қалыптастыруға, қорытындылар мен ұсыныстарды тұжырымдай және дәлелдей білуге бағытталған.

Курстық жұмысты орындау студенттерге өз бетінше ғылыми зерттеу, әдебиетпен шығармашылық жұмыс жасау, материалдарды таңдау және талдау дағдыларын игеруге мүмкіндік береді.

Курстық жұмысты орындау келесі кезеңдерді қамтиды:

- 1) курстық жұмыс тақырыбын таңдау;
- 2) тақырып бойынша ақпарат көздерін таңдау;
- 3) жоспар құру;
- 4) материалды жүйелеу және логикалық баяндау;
- 5) қорытынды (қорытындылар);
- 6) курстық жұмысты ресімдеу;
- 7) курстық жұмысты қорғау

Курстық жұмыста келесі құрылымдық элементтер болуы керек:

- титул парағы;
- мазмұны;
- кіріспе;
- негізгі бөлім;
- қорытынды;
- пайдаланылған дереккөздер тізімі;
- қосымшалар (қажет болған жағдайда).

12) Бағалау критерийлері

Оқыту нәтижелерін бағалау – бұл білім алушылардың қол жеткізген деңгейін оқу бағдарламасында сипатталған көрсеткіштермен салыстыру процесі.

Бағалаудың мақсаты – білім алушылардың оқу-танымдық іс-әрекетін ынталандыру және бағыттау.

Кредиттік оқыту технологиясы жағдайында бақылаудың барлық түрлері бойынша білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау баллдық-рейтингтік бағалау бойынша жүзеге асырылады

Аудиторлық жұмысты бағалаудың үлгі критерийлері

90-100	Практикалық жұмыстар бойынша есептердің кемінде 90% болуы (жазбаша немесе электрондық түрде)
	Оқытушы мен басқа студенттердің сұрақтарына толық және дұрыс жауаптар, арнайы терминологияны меңгеру, студент материалды жалпылауға, өз қорытындысын шығаруға, мысалдар келтіруге, өз пікірін білдіруге қабілетті
70-89	Практикалық жұмыстар бойынша есептердің кемінде 70% болуы (жазбаша немесе электрондық түрде)
	Аудиториялық жұмыс кезінде студент дұрыс, бірақ толық емес жауаптар береді, мысалдарды таңдауда қиындықтарға тап болады, оқушының жалпылама пікірі жеткілікті түрде айқын көрінбейді
50-69	Практикалық жұмыстар бойынша есептердің кемінде 50% болуы (жазбаша немесе электрондық түрде)
	Студент ішінара дұрыс жауаптар береді, иллюстрациялық мысалдар келтірмейді, зерттелетін мәселе бойынша өз пікірін қалыптастыра алмайды, маңызды қателіктер жібереді немесе толық жауап бермейді
0-49	Практикалық жұмыс туралы есептердің болмауы немесе олардың төмен сапасы
	Сабақ барысында студент сұрақтарға жауап бермейді немесе тақырыптың негізгі аспектілерінде оның жауаптарында маңызды қателіктер жіберіледі

Өзіндік жұмысты бағалау критерийлері

90-100	Жұмыстағы барлық тапсырмалар орындалды және дұрыстығы 90% кем емес
	Стандарттарға сәйкес ресімдеу дәлдігі
	Негізделген тұжырымдар, олардың дұрыс және толық түсіндірілуі, студент өз көзқарасын негіздейді, орындалған жұмысты қорғау кезінде сұрақтарға сенімді және дұрыс жауап береді
70-89	Жұмыстың кемінде 70% орындалды және орындалу барысы дұрыс
	Жұмысты ресімдеудегі елеусіз қателіктер
	Қорытындыларды дұрыс, бірақ толық емес түсіндіру. Қорғау кезінде студент дұрыс, бірақ толық емес жауаптар береді, жалпылама тұжырымдар нақты айтылмайды
50-69	Жұмыстың кем дегенде 50% орындалды, шешім қабылдауы дұрыс, бірақ қателіктер бар
	Жұмысты ресімдеудегі елеулі қателіктер
	Қорытындыларды толық түсіндірмеу, жұмысты қорғау кезінде студент әрдайым дұрыс жауап бере бермейді,
0-49	Барлық тапсырмалардың 50%-дан азы орындалды, шешімде өрескел қателер бар
	Жұмысты дұрыс ресімдемеу, жазбаша жұмыстарды ресімдеу стандарттарын бұзу
	Нәтижелерді дұрыс түсіндірмеу немесе олардың болмауы, жұмысты қорғау кезінде студент шешімнің барысы туралы түсінік бере алмайды, дұрыс емес жауаптар береді, жұмыста қорытынды жасай алмайды

Қорытынды бағалау критерийлері

95-100	Қойылған сұраққа толық жауап берілді, студент ұғымдармен еркін жұмыс істейді, маңызды және маңызды емес белгілерді, себеп-салдарлық байланыстарды ажырата алады. Нысан туралы білім оны осы ғылым жүйесінде және пәнаралық қатынастарда түсіну аясында көрсетіледі. Жауап ғылым тұрғысынан тұжырымдалған, әдеби тілде жазылған, қисынды, дәлелді, студенттің авторлық ұстанымын көрсетеді.
90-94	Қойылған сұраққа толық жауап берілді, тақырыптың негізгі

	ережелері дәлелденді; жауапта нақты құрылым, логикалық дәйектілік байқалады. Нысан туралы білім оны осы ғылым жүйесінде және пәнаралық қатынастарда түсіну аясында көрсетіледі. Жауап әдеби тілде ғылым тұрғысынан берілген. Жауап беру процесінде студент өз бетінше түзеткен ұғымдарды анықтауда кемшіліктер болуы мүмкін.
85-89	Қойылған сұраққа толық жауап берілді, тақырыптың негізгі ережелері дәлелденді; жауапта нақты құрылым, логикалық дәйектілік байқалады. Жауап әдеби тілде ғылым тұрғысынан берілген. Жауапта студенттің мұғалімнің көмегімен түзеткен кемшіліктері бар.
80-84	Қойылған сұраққа толық жауап берілді, маңызды және маңызды емес белгілерді, себеп-салдарлық байланыстарды ажырата білу қабілеті көрсетілді. Жауап қисынды, әдеби тілде ғылым тұрғысынан берілген. Студент мұғалімнің көмегімен түзеткен кемшіліктер немесе кішігірім қателіктер жіберілуі мүмкін.
75-79	Қойылған сұраққа толық жауап берілді, маңызды және маңызды емес белгілерді, себеп-салдарлық байланыстарды ажырата білу қабілеті көрсетілді. Жауап логикалық, ғылым тұрғысынан берілген. Студенттің «жетекші сұрақтар» арқылы түзеткен кішігірім қателіктері немесе кемшіліктері бар.
70-74	Қойылған сұраққа жеткілікті дәйекті жауап берілмеген, бірақ студент негізгі белгілер мен байланыстарды қалай ажыратуға болатынын біледі. Жауап қисынды және терминмен берілген. Студент өздігінен түзете алмайтын негізгі ұғымдарды анықтауда 2-3 қате жіберілді.
65-69	Толық және толық емес жауап берілді. Презентация логикасы мен дәйектілігі бұзылған. Ұғымдарды ашуда, терминдерді қолдануда қателіктер жіберілді. Студент негізгі белгілер мен байланыстарды өз бетінше анықтай алмайды. Студент жалпыланған білімді тек мұғалімнің көмегімен мысалдармен дәлелдеп көрсете алады. Сөйлеу барысы түзетуді қажет етеді.
60-64	Толық емес жауап берілді, берілген анықтамаларында айтарлықтай қателіктері бар, тақырып бойынша қойылған сұрақтарға білімі шашыраңқы көрінеді. Логикалық ойы шашыраңқы. Студент бұл тұжырымдаманың, теорияның, құбылыстың пәннің басқа нысандарымен байланысын түсінбейді. Тұжырымдар мен дәлелдемелердің болмауы, сауатсыз сөйлеуі. Мұғалімнің қосымша және нақтылайтын сұрақтары оқушының жауабын түзетуге әкелмейді.

55-59	Толық емес жауап берілді. Логикалық ойы шашыраңқы. Студент дәлелдеуге қиналады. Терминдердің, ұғымдардың анықтамаларында, фактілердің, құбылыстардың сипаттамасында көптеген маңызды қателіктер жіберілді. Жауапта тұжырымдар жоқ. Сауатсыз сөйлейді. Қосымша сұрақтарға жауап берген кезде студент оқытушының нұсқауынан кейін ғана білім арасындағы байланыстың бар екенін түсіне бастайды.
50-54	Толық емес жауап берілді, берілген анықтамаларында айтарлықтай қателіктері бар, тақырып бойынша қойылған сұрақтарға білімі шашыраңқы көрінеді. Жауаптары қисынсыз. Студент бұл тұжырымдаманың, теорияның, құбылыстың, пәннің басқа объектілерімен байланысын түсінбейді. Тұжырымдары нақты емес және дәлелдемелері жоқ. Сауатсыз сөйлейді. Мұғалімнің қосымша және нақтылайтын сұрақтары оқытушының қойылған сұраққа ғана емес, сонымен қатар пәннің басқа сұрақтарына да жауабын түзетуге әкелмейді.
0-49	Пәннің базалық сұрақтары бойынша жауаптар алынған жоқ.

Баллдардағы қорытынды баға (Қ)	Баллдардың сандық эквиваленті (С)	Әріптік жүйедегі баға (Ө)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау (Д)
95-100	4,0	A	Өте жақсы
90-94	3,67	A-	
85-89	3,33	B+	Жақсы
80-84	3,0	B	
75-79	2,67	B-	
70-74	2,33	C+	
65-69	2,0	C	Қанағаттанарлық
60-64	1,67	C-	
55-59	1,33	D+	
50-54	1,0	D	
25-49	0,5	FX	Қанағаттанарлық емес
0-24	0	F	

7. Сілтемелер

Осы ереже төмендегі нормативтік құжаттарда көрсетілген талаптар мен қағидаларға сәйкес әзірленді:

1. 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-ІІІ ҚРЗ Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы (28.12.2017 ж. өзгерістермен және толықтырулармен)

2. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы білім берудің барлық деңгейлеріндегі мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы № 604 бұйрығы (05.05.2020 ж. №182 өзгерістермен және толықтырулармен);

3. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 бұйрығымен бекітілген Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары (18.05.2020 ж. №207 өзгерістермен және толықтырулармен)

4. ҚР Білім және ғылым министрінің 20.04.2011 ж. №152 бұйрығымен бекітілген Кредиттік оқыту технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру ережелері, 2018 жылғы 12 қазандағы № 563 өзгерістер мен толықтыруларымен.

Құрастырды:

БББ ЖК жетекшісі _____ Б.Ж. Джангазиева «___» _____ 2020 ж.

Келісілді:

АҚД директоры _____ Г.С. Кайсағалиева «___» _____ 2020 ж.

АҚ жөніндегі проректор _____ А.С. Тасмағамбетов «___» _____ 2020 ж.

